

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 538/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou Mgr. Evou Braxatorisovou, Trenčianska 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základných práv podľa čl. 7 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7 Co 356/2017-526 z 25. apríla 2019 a postupom Krajského súdu v Nitre v konaniach vedených pod sp. zn. 7 Co 46/2012, sp. zn. 7 Co 53/2015 a sp. zn. 7 Co 356/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a základných práv podľa čl. 7 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 356/2017-526 z 25. apríla 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 7 Co 46/2012, sp. zn. 7 Co 53/2015 a sp. zn. 7 Co 356/2017 (ďalej aj „napadnuté konania krajského súdu“).

2. V súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola uvedená vec prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených plénom ústavného súdu a pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duľovi. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 z 27. mája 2020 a dodatku č. 2 z 1. októbra 2020 bola uvedená vec predbežne prejednaná vo štvrtom senáte ústavného súdu v zložení: Miroslav Duriš (predseda senátu) a sudcovia Ladislav Dudíťš a Libor Duľa.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 29. decembra 2009 na Okresnom súde Levice (ďalej len „okresný súd“) žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“).

Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 9 C 322/2009-224 z 29. novembra 2011, ktorý bol na základe odvolania strán sporu uznesením krajského súdu č. k. 7 Co 46/2012-258 z 30. decembra 2013 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na nové konanie.

Následne druhým rozsudkom č. k. 9 C 322/2009-339 z 12. novembra 2014 okresný súd vo veci znova rozhodol. Proti uvedenému rozsudku strany sporu podali odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 7 Co 53/2015-391 z 30. júna 2016 tak, že v poradí druhý rozsudok okresného súdu v napadnutom konaní zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie.

Tretíkrát rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 9 C 322/2009-469 zo 14. júla 2017, proti ktorému podali strany sporu opäť odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom z 25. apríla 2019, právoplatným 24. júna 2019, ktorým tretí rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutých výrokoch zmenil a sám vo veci rozhodol. Krajský súd napadnutým rozsudkom vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov tak, že určil, ktoré hnutel'né veci prikazuje do výlučného vlastníctva sťažovateľky a ktoré do výlučného vlastníctva žalovaného, nehnuteľnosť (byť v hodnote 45 000 €) prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného, ktorého zaviazal povinnosťou zaplatiť z titulu finančného vyporiadania sťažovateľke sumu 14 097,97 € a zároveň rozhodol aj o trovách konania.

4. Napadnutý rozsudok krajského súdu považuje sťažovateľka za arbitrárny a dôsledky postupu krajského súdu v danej veci za nezlučiteľné s právom na ochranu ňou označených základných práv a slobôd, čo odôvodnila takto:

„1. Krajský súd v Nitre vôbec nevyhodnotil odvolacie námietky sťažovateľky týkajúce sa právneho posúdenia uplatňovaných vnosov a vec posúdil v rozpore s normami hmotného práva,

2. *Krajský súd v Nitre opomenul dôkaz a vyhodnotil tak skutkový stav v rozpore s jazykovým a logickým výkladom dôkazov. Súčasne sa bez zjavného dôvodu odchyľil od vlastného právneho názoru v tejto veci, ktorý sformuloval v prvom zrušujúcom rozsudku,*

3. *Krajský súd v Nitre nepripustil dôkaz, ktorý preukazoval cenu predmetu vyporiadania ku dňu vyporiadania a nevysporiadal sa s argumentáciou sťažovateľky a nesprávne aplikoval ustanovenia procesného predpisu.“*

5. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka poukázala na to, že krajský súd v napadnutom rozsudku arbitrárne vyhodnotil dokazovanie vo vzťahu k uznaniu vnosu žalovaného do kúpnej ceny spoločnej nehnuteľnosti z vyporiadania za prevod členských práv k družstevnému bytu napriek tomu, že sumou za prevod členských práv v čase vynaloženia prostriedkov určených na zápočet nedisponoval. Na uvedenú skutočnosť sťažovateľka v konaní poukazovala a v podanom odvolaní namietala nesprávne vyhodnotenie vnosu žalovaného, avšak krajský súd na jej odvolaciu námietku nereagoval. Závery napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorých sa v časti uznania vnosu žalovaného stotožnil s výkladom súdu prvej inštancie, sú podľa názoru sťažovateľky zjavne svojvoľné a nezmyselné.

6. Sťažovateľka zastáva názor, že všeobecné súdy nielenže postupovali pri hodnotení dôkazov arbitrárne, ale ani po právnej stránke nevyhodnotili vec správne, keď nesprávne aplikovali jednoduché právo týkajúce sa vnosov do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalovaný uplatňoval vnos do kúpnej ceny spoločnej nehnuteľnosti, ktorý preukazoval čestnými vyhláseniami, z ktorých vyplývala kúpna cena 620 000 Sk. Sťažovateľka popierala tvrdenia žalovaného a preukazovala kúpnu cenu nehnuteľnosti vo výške 300 000 Sk originálom kúpnej zmluvy. Krajský súd sa v napadnutom rozsudku odvolacími námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa uvedených rozporných skutočností nezaoberal, dokonca tieto odvolacie dôvody vo svojom odôvodnení ani neuviedol, len konštatoval, že pokiaľ ide o zohľadnenie vnosu žalovaného, odvoláva sa na závery súdu prvej inštancie, avšak ani súd prvej inštancie tieto argumenty sťažovateľky v odôvodnení rozhodnutia nezmienal ani nevyhodnotil. V tejto časti preto sťažovateľka napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za nepreskúmateľný.

7. V rámci konania o vyporiadaní BSM sťažovateľka namietala aj uplatňovanie nároku žalovaného vo vzťahu k zvieratú, a to ku koňovi. Napriek tomu, že preukázala nepravdivosť tvrdení žalovaného, súd prvej inštancie ju zaviazal zaplatiť náklady spojené s chovom koňa a krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku bez vysporiadania sa s jej odvolacou argumentáciou len poukázal na závery vyjadrené vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach. Napadnutý rozsudok tak podľa názoru sťažovateľky trpí vadou nedostatočného odôvodnenia.

8. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že na pojednávaní konanom na krajskom súde 25. apríla 2019 predložila znalecký posudok zo 17. apríla 2019 s vtedy aktuálne vyčíslenou trhovou hodnotou nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom vyporiadania BSM vo výške 70 200 €, pričom trhovú hodnotu nehnuteľnosti stanovenú znaleckým posudkom v rámci dokazovania v roku 2010 bola vo výške 45 000 €. Krajský súd dôkaz nepripustil s poukazom na sudcovskú koncentráciu konania, t. j. že rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi je viazaný a že tento dôkaz nenavrhol a nepredložila v konaní pred súdom prvej inštancie. S jej argumentáciou, v ktorej poukazyvala aj na svoju ťaživú životnú situáciu, sa krajský súd nevysporiadal. Zároveň dôvodí, že *„argument odvolacieho súdu neobstojí aj preto, že je logicky vylúčené, aby tento dôkaz obstarala sťažovateľka v konaní pred súdom prvého stupňa, keďže ten rozhodoval takmer 2 roky predtým. Predložený dôkaz sa týka stavu ku dňu rozhodovania t. j. 17.4.2019, kým dokazovanie bolo skončené súdom prvého stupňa 16.6.2017. Od tohto obdobia sa ceny nehnuteľností zmenili minimálne 8 krát (viď vyhláška č. 492/2004 Z. z. - index koeficientu vyjadrujúci vývoj cien, rozpočtové ukazovatele pri stanovení všeobecnej hodnoty majetku).*

... Hodnota nehnuteľnosti v čase rozhodovania odvolacieho súdu z dôvodu, že tento pristúpil k nariadeniu pojednávania až takmer po 2 rokoch od ukončenia dokazovania, nebola aktuálna a súd nemohol z nej vychádzať.“

9. Postup, ktorým krajský súd odmietol vykonanie dôkazu, považuje sťažovateľka za bezdôvodne zvýhodňujúci jednu stranu sporu, čo je v rozpore *„s právom na ochranu majetku, pretože jednu procesnú stranu pozbavuje nároku na majetok, ktorý jej z titulu vlastníctva patrí, bez možnosti domôcť sa spravodlivého vyrovnania a zvýhodňuje stranu,*

ktorá len jednoduchým využitím odvolacieho prostriedku nielen oddiali výplatu financií, ale zhodnotí aj vlastný majetok.“.

10. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že krajský súd napadnutým rozsudkom „*vyporiadal majetkové práva sťažovateľky v rozpore s vykonaným dokazovaním a nesprávnou aplikáciou právnych noriem, ju pozbavil majetku, ktorý jej prináleží. Tým, že majetkové vyporiadanie sa týkalo jej bývania, dôsledky nesprávneho postupu odvolacieho súdu malo priamy účinok aj na súkromný a rodinný život, keďže jej dlhodobo znemožňuje riadne usporiadanie potreby bývania. Prístup k bývaniu a vysporiadané otázky týkajúce sa obydliá sú považované za kľúčové z hľadiska významu pre osobu sťažovateľa.*

... Je zjavné, že samotné vrátenie veci na opätovné rozhodnutie tomuto súdu, nezabezpečí nápravu dôsledkov trvalého poškodzovania a popierania práv sťažovateľky, ktorá počas 10 rokov nemá stále vyporiadané zaniknuté BSM v súlade so zákonom a spravodlivosťou. Z tohto dôvodu aj s odvolaním sa na rozhodovaciu prax ESLP je potrebné vychádzať z toho, že sťažovateľka nestratila status poškodenej osoby a žiadame, aby získala spravodlivé odškodnenie utrpenej ujmy z titulu nesprávneho postupu súdov. Pocit nespravodlivosti a úplného ignorovania jej práv, zasiahol jej život obzvlášť citlivým spôsobom, keď svojich práv sa nedokázala domôcť ani potom, čo súdy rozhodovali vo veci opakovane. Súdy ignorovali fakticky všetky argumenty sťažovateľky a vykladali každú okolnosť v jej neprospech. Počas viac ako 10 rokov bola nielen vylúčená z možnosti užívať svoj majetok násilným konaním žalovaného, ale v dôsledku rozhodnutia Krajského súdu aj z možnosti participovať na jeho skutočnej hodnote.“.

11. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie sťažovateľkou označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom krajského súdu v napadnutých konaniach, napadnutý rozsudok krajského súdu zruší, vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 € a náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

18. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

19. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 20 ods. 5 ústavy iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Podmienky ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

Podľa čl. 7 charty každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a komunikácie.

Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

20. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení ňou označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, v petite nesprávne označeným pod sp. zn. 7 Co 53/2015-526 z 25. apríla 2019, pričom správne označenie vyplývajúce aj z odôvodnenia ústavnej sťažnosti je sp. zn. 7 Co 356/2017-526 z 25. apríla 2019. Sťažovateľka síce v petite ústavnej sťažnosti namietala porušenie ňou špecifikovaných práv aj postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 7 Co 46/2012, sp. zn. 7 Co 53/2015 a sp. zn. 7 Co 356/2017, avšak jej argumentácia v rámci obsahu ústavnej sťažnosti smerovala ku konštatovaniu porušenia jej práv postupom krajského súdu v konaní, ktoré bezprostredne predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku, t. j. postupom krajského súdu v konaní vedenom

pod sp. zn. 7 Co 356/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“), ktoré napokon ústavný súd podrobil svojmu prieskumu v rámci predbežného pojednania ústavnej sťažnosti.

Sťažovateľka krajskému súdu vytýka nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktorý považuje za nesprávny a arbitrárny, ako aj nesprávnu aplikáciu právnych predpisov, odklon od všeobecne uznávaných výkladových pravidiel a celkovú dĺžku napadnutého konania.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom krajského súdu v napadnutom konaní

21. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd a právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

22. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ právny poriadok poskytuje iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

23. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti štandardne vychádza z názoru, že na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí je zásadne

príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu. Inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobne platí, aj pokiaľ ide o skúmanie prípustnosti návrhu na začatie dovolacieho konania, jeho opodstatnenosti a pod. Následkom toho sa ústavný súd pri posudzovaní otázky o prípustnosti dovolania v zásade obmedzuje, avšak pri predbežnom prerokovaní ústavných sťažností je vždy povinný preskúmať svoju vlastnú právomoc z toho hľadiska, či tejto právomoci nepredchádza právomoc iného súdu, ktorý by bol oprávnený sťažovateľovi poskytnúť ochranu pred namietaným porušením ním označovaných základných práv a slobôd.

24. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka považuje právne posúdenie vnosu žalovaného do bezpodielového spoluvlastníctva manželov krajským súdom v napadnutom rozsudku za nesprávne aj s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Zároveň je presvedčená, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu je nedostačujúce z hľadiska jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie a že krajský súd nevykonal ňou navrhnutý dôkaz, čo je v rozpore s judikatúrou najvyššieho súdu, na ktorú poukazuje.

25. Ústavný súd v danej súvislosti konštatuje, že sťažovateľkou predstretá argumentácia korešponduje s dovolacím dôvodom zakotveným v § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súčasne námietky sťažovateľky korešpondujú aj s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie

záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

26. Zo zistení ústavného súdu pri príprave predbežného prekovania ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie nepodala, a teda nevyužila právny prostriedok, ktorý jej zákon priznáva na ochranu jej základných práv a slobôd, čím nerešpektovala subsidiárne postavenie ústavného súdu. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie totiž nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý ako vyplýva z už uvedeného, môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, keď fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; túto možnosť však sťažovateľka v danom prípade mala.

27. Ústavný súd dodáva, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti netvrdila a už vôbec nepreukázala, že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v okolnostiach jej prípadu teda neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

28. Na základe uvedeného ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako neprípustnú a argumentáciou sťažovateľky vo vzťahu k porušeniu označených práv sa bližšie nezaoberal.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní

29. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

30. Krajský súd v napadnutom konaní 25. apríla 2019 rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 7 Co 356/2017-526, ktorý nadobudol právoplatnosť 24. júna 2019.

31. Z uvedeného vyplýva, že v čase doručenia návrhu na začatie konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavnému súdu, t. j. 26. augusta 2019, krajský súd v napadnutom konaní meritórne rozhodol rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť, v dôsledku čoho bola vec právoplatne skončená, a teda k namietanému porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy už postupom krajského súdu nemohlo dochádzať.

32. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu krajského súdu v napadnutom konaní pre porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 7 a čl. 47 charty napadnutým rozsudkom a postupom krajského súdu v napadnutom konaní

33. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti taktiež namieta porušenie základných práv podľa čl. 7 a čl. 47 charty napadnutým rozsudkom a postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

34. Podľa čl. 51 ods. 1 charty ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

35. Podľa čl. 52 ods. 7 charty súdy Únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty.

36. Z citovaných článkov charty vyplýva, že čl. 7 a čl. 47 charty je potrebné interpretovať v súlade s čl. 51 ods. 1 charty s prihliadnutím na vysvetlivky k charte, ktoré boli 14. decembra 2007 publikované pod č. 2007/C 303/2 (ďalej len „vysvetlivky“), ako aj na existujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“).

37. Podľa vysvetliviek k čl. 51 ods. 1 charty cieľom čl. 51 je určiť rozsah pôsobnosti charty. Čo sa týka členských štátov Európskej únie, z judikatúry Súdneho dvora jednoznačne vyplýva, že povinnosť rešpektovať základné práva vymedzené v rámci Únie je pre členské štáty záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva Únie (rozsudok z 13. 6. 1989 vo veci 5/88 Wachauf, Zb. 1989, s. 2609; rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991, s. I-2925; rozsudok z 18. 12. 1997 vo veci C-309/96 Annibaldi, Zb. 1997, s. I-7493). Súdny dvor potvrdil uvedenú judikatúru týmto spôsobom: „Navyše je potrebné si uvedomiť, že požiadavky vyplývajúce z ochrany základných práv v právnom poriadku Spoločenstva sú rovnako záväzné pre členské štáty, pokiaľ vykonávajú právne akty Spoločenstva...“ (rozsudok z 13. 4. 2000 vo veci C-292/97, Zb. 2000, s. I-2737, bod 37).

38. Uvedené pravidlo, ako je obsiahnuté v tejto charte, sa samozrejme vzťahuje tiež na ústredné orgány, ako aj na regionálne alebo miestne orgány a na verejnoprávne subjekty, pokiaľ vykonávajú právo Európskej únie.

39. Bez potreby podrobenejšej analýzy ústavný súd konštatuje, že vo veci sťažovateľky sa už na prvý pohľad neaplikuje právo Európskej únie, a preto charta nie je na vec sťažovateľky aplikovateľná. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne II. ÚS 123/2017).

40. Pretože bola ústavná sťažnosť odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu